

# WINTER AAN ZEE

Op stap met natuurfotograaf Roland François

Het overkomt ons allemaal weleens. Woede om de onmacht. Of wat de natuur betreft, woede omdat er reeds zoveel verpest werd en men er verder mee doorgaat. Ook in eigen kuststreek stellen we nog steeds vast dat met medeweten van ambtenaren en politici, de wetten overtreden worden. Moeten we gemeenten noemen, feiten, namen? Vandaar zo'n artikelen over de natuur en ons leefmilieu in de meest ruime zin van het woord, in Noordzee Magazine.

'Vroeger, toen kenden we nog echte koude winters en echte warme zomers'. Dit is een veel gehoorde opmerking van oudere mensen. En over het weer praat iedereen. Dus hebben we het hier even over zo'n koude bitterwinter. Wat wordt het deze winter?

Alle wetenschappelijke technieken ten spijt, weersvoorspelling op langere termijn (meer dan 3 dagen) blijft heel risikant.

De koudste winters van deze eeuw waren 1946-1947, 1941-1942 en 1962-1963. Na 1963 kenden we in onze streken overwegend zachte winters.

Het was pas in 1978-1979 dat Koning Winter terug kwam opdagen vanuit zijn Siberisch Rijk. En het was meteen raak. Maar ook de winters 1984-1985, 1986-1987 waren niet van de poes, waarmee meteen de legende de wereld werd uitgeholpen als zouden die strenge winters alleen maar vroeger hebben voorgekomen.

Typend voor de winter van 1978-1979 was de barre koude bij het begin gevolgd door zeer veel sneeuwval. Kenschetsend voor de winter 1984-1985 was dan weer de aanhoudende ijzige koude. We volgden natuurfotograaf Roland François tijdens zijn barre tochten langsheen onze winterse kust.

## Fel, snel, ijzig maar schoon.

Omdat de winter van 1978-1979 zo totaal onverwachts kwam opzetten en bijgevolg het openbare leven grondig in de war stuurde, omdat deze winter ook in de natuur tot opmerkelijke zaken aanleiding gaf schetsen we het begin van die 'vreselijke' koude winter even chronologisch. Want misschien was u het al vergeten.

Het begon zo. Op 29 december 1978 was niemand zich van de naderende koude bewust. Aan onze kust waaide de wind matig uit het zuidwesten en op het middaguur bedroeg de temperatuur te Oostende +13° C.

Zacht voor de tijd van het jaar dus. Intussen was het in Skandinavie evenwel heel koud geworden en had men er af te rekenen met echte sneeuwstormen.

Op Zaterdag 30 december voelde iedereen dat er ook bij ons iets zou gebeuren. Het was plots koud geworden



Een ijzige januarinamiddag in de polders. Koning winter heerst over het land.

hoewel er heel veel volk op de been was om eindejaarsinkopen te doen haastte iedereen zich waar naar huis of een warm tea room binnen. De eindejaarsfeeststemming met kerstbomen, sierverlichting en muziek kon maar weinig wan-

delaars verleiden. Een kerstman stond zich warm te stampen in de Kapellestraat. Vroeger dan anders op zo'n dagen lag de binnenstad er verlaten bij. Een groep ganzen vloog luid snaterend over en diezelfde avond nog wees het kwik in

Duikers zijn mysterieuze vogels uit het noorden. Hier een roodkeelduiker op de Spuikom te Oostende.



Oostende - 7°C. Omstreeks 23.00 uur die avond begon het te sneeuwen. Eerst vlokjes die op de wind werden meesgestoven ... later een wervelende sneeuwjacht.

Op zondagochtend 31 december 1978 leek Oostende een Siberisch stadje. Werkjansk of zoiets. Er lag een pak van zo'n 20 cm verse sneeuw, hier en daar opgehoopt tot zo'n 50 cm en het vroom dat het kraakte (- 11°C).

Over de zee, het strand, de duinen en de polders trokken onafgebroken kolganzen, rietganzen, wilde eenden, kuifeenden, smienten, Kievitten, wulpen, scholeksters, veldleeuwerikken, vinken en andere vogelsoorten naar veiliger zuiderse oorden.

Voor natuurliefhebbers iets ongelooflijks, een buitenkansje tot en met ... voor de meeste kustbewoners een ramp. Geen toerist waagde zich op de baan ... de visserskaai en zeedijk lager er verlaten bij. Aan het staketsel gingen immense ijskegels en op zee woedde een barre noordoostenstorm.

Die avond werd de koudste oudejaarsavond van deze eeuw. Wat we hier vertellen is weergeschiedenis. Die nacht, werd de koudste nieuwjaarsnacht ooit in Oostende opgetekend.

1 januari 1979 ... Gelukkig Nieuwjaar en een goede gezondheid ... en smak smak! De lucht stond staalblauw en het vroom - 13°C.

De dienst Bruggen en Wegen deed wanhopige pogingen de wegen terug berijdbaar te maken met bulldozers. Het was immers zo koud en er lag zoveel sneeuw dat zout strooien niet meer kon baten. En ook de volgende dagen ... tot 21 januari 1979 bleef het bitter koud.

## Kouwe drukte

Natuurfotograaf Roland François weet niet waar hij eerst naartoe moet. De Spuikom is dichtgevroren in een open wak zwemmen grote zaagbekken, middelste zaagbekken, nonnetjes, brilduikers en futen rond. De meerkoeten zoeken over het ijs glijdend naar voedsel en beschutting ... één van hun ligt reeds doodgevroren op het ijs.

In de polders rond Oostende zijn honderden en nog eens honderden ganzen neergestreken. Bijna al de soorten die in Europa voorkomen.

Over zee blijft het een uittocht van alle soorten vogels door elkaar. In het volle stadscentrum van Oostende, in een deurportiek ontdekken we een uitgeputte houtsnip.

Een smelleken jaagt over het wit besneeuwde strand op zoek naar een door de koude bevangen prooi.

Beeld per beeld legt natuurfotograaf Roland François deze historische winter vast op de gevoelige plaat. Weer en wind zal hij trotseren en zo een uniek boeiend ar-



Winterzicht op de Oostendse vissershaven en H. Baelskaai.



Voor de vogels zijn het nu barre tijden. Hier een uitgeputte houtsnip.



Als de ijzige koude blijft aanhouden vormen zich ijschotsen. Twee bergenden pogen nog iets van voedsel te vinden.

chief samenstellen dat hopelijk eens te boek wordt gesteld. Misschien onder de titel: 'Avifauna van onze Middenkust'. Als alle vogelwaarnemers hun waarnemingen zouden willen samenleggen dan zou dit boek een buitengewone wetenschappelijke bijdrage kunnen worden

over het vogelleven aan onze kust. Tegelijk een basiswerk om het resterend natuurspatrimonium te beschermen. En wat voor winter 1988-1989 ons zal brengen?????? Het kan nog alle kanten uit.

c.w.

Dia's: Roland François.